

Vierde brief SNLG aan de raden en B&W's van Gooise Meren, Hilversum en Laren, inbreng SNLG beeldvormende vergadering Ontw.bp. Crailo van 19 mei 2021 (20 pp.,10.252 woorden)

gemeente Gooise Meren: planidn= NL.IMRO.1942.BPChwCrailo-on01
gemeente Hilversum: planidn=NL.IMRO.0402.01bp08buurtcrailo-on01
gemeente Laren: planidn=NL.IMRO.0417.BPbuurtCrailo-On01

Aan: de raad en B&W van de gemeente Gooise Meren
Brinklaan 35
1404 EP Bussum

Idem: de raad en B&W van de gemeente Hilversum
Dudokpark 1
1217 JE Hilversum

Idem: de raad en B&W van de gemeente Laren
Eemnesserweg 19
1251 NA Laren

Aan elke gemeente per e-mail en per post verzonden op maandag 24 mei 2021
raadsleden@raadgooisemeren.nl;griffie@hilversum.nl;n.vanruitenbeek@hilversum.nl;
griffie@laren.nl;

Tevens per e-mail aan: De Commissie voor de Milieueffectrapportage t.a.v.:
mevrouw M. Schuerhoff MSc., secretaris
inzake: beoordeling MER 3379.Ontwikkeling Buurtschap Crailo
per e-mail: mschuerhoff@eia.nl

Datum: maandag 24 mei 2021

Van: Stichting Natuur en Landschap het Gooi (Acroniem: SNLG)

Geachte Mevrouw/Mijnheer,

Dit vierde schrijven sluit aan op de zienswijze van de SNLG van 23 februari 2021 (2020-Crailo-II-50,106 pg's). Daarop is een tweede brief gevolgd van dinsdag 2 maart 2021 (2020-Crailo-III-23, 4 pg's) over bureau Tauw „biodiversiteit op Crailo, 22 november 2019, uitgestorven plantensoorten voorgesteld als doelsoorten voor natte heide/vennen en poelen bij het Ontw.bp. Crailo van 14 januari 2021.

In aansluiting op deze twee stukken en in aansluiting op de derde brief van maandag 22 maart 2021 over het op 16 maart 2021 gepubliceerde toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage, projectnummer 3379 Ontwikkeling Buurtschap Crailo.pdf wordt hierbij ook

schriftelijk de inbreng van de Stichting Natuur en Landschap het Gooi overgelegd van woensdag 19 mei 2021 bij Het Gesprek, de Politieke Avond van 20:00 tot ca. 22:00 uur via Zoom over het bestemmingsplan Buurtschap Crailo. Alle hierboven genoemde drie brieven dienen hier als volledig overgenomen en ingelast te worden beschouwd. Een slotbeschouwing volgt.

Vooruitlopend op de nabeschouwing over de discussie over de bijdrage van de SNLG tussen de raadsleden en de wethouder J. Eijbersen van Gooise Meren en mede naar aanleiding van vragen van diverse raadsleden over ook andere aspecten van het plan is op 19 mei 2021 duidelijk geworden, dat de gemeente Gooise Meren niet beschikt over de benodigde kennis en bekwaamheden om tot een verantwoord bestemmingsplan te komen. Kennis en inzicht in natuur en landschap en biologische diversiteit, die zo'n belangrijke rol zouden spelen in dit plan (de twaalf punten van „Het Rad van Crailo”) ontbraken bij vrijwel alle raadsleden van de deelnemende partijen alsmede bij de wethouder. Grote uitzondering was de heer J. Kwekkeboom van het Goois Democratisch Platform, die met kritische zin geen genoegen nam met de oppervlakkige beantwoording van zijn vragen door de wethouder. Dit gold ook voor het lid Kahlman (PvdA). Het algemene kennisniveau van de raad evenwel over de grondslagen van een goede ruimtelijke ordening en over milieu, landschap en natuur is „onverantwoord- laag” te noemen. De kloof tussen burger en overheid werd hier alleen maar vergroot.

Bijdrage van de SNLG van Mr. Drs. P.B.Ph.M. Bogaers aan de Politieke Avond, Het Gesprek, gemeenteraad van Gooise Meren van woensdag 19 mei 2021 over het ontwerpbestemmingsplan Crailo

Tekst:

Eén kernonderdeel van het Ontwerp bestemmingsplan Crailo, te weten de Ecowal, is vanwege een beperkte spreektijd als voorbeeld gekozen van onvolkomen bestuurlijke besluitvorming. Aan de hand daarvan wordt aangetoond dat het „Ontwerp bestemmingsplan Buurtschap Crailo” niet draagkrachtig is geformuleerd en dient te worden verworpen. Ook ten aanzien van de ecowal is er sprake van bestuurlijke hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. Deze leiden tot een slechte ruimtelijke ordening en tot een op voorhand onuitvoerbaar plan. Tien punten komen aan de orde:

1). Centraal staat de ambitie bij het plan Crailo-Zuid om 590 woningen te bouwen op de noordoost flank van de Bussumerheide en van de Westerheide. De centrale heide wordt hierdoor onomkeerbaar aangetast. Het gaat om veertig hectare voormalig defensie terrein, gekenmerkt door onvoorstelbare hoeveelheden metaal, puin en ammunitie, grenzend aan de Natuurbrug Laarderhoogt.

De natuurbrug is in februari 2015 geopend teneinde van elkaar gescheiden geraakte en daardoor geïsoleerde natuurgebieden en bijhorende populaties van planten- en diersoorten weer met elkaar te verbinden over de A1 en de Naarderstraat bij Laren.

Het ' Ruimtelijk Kader Crailo' is door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland vastgesteld op 11 februari 2014. Daarbij werd als uitgangspunt voor de herontwikkeling van Crailo-Zuid bepaald, „dat het functioneren van de Natuurbrug Laarderhoogt voorop moet staan: Natuur moet hier de

hoofdfunctie zijn. Eventuele andere functies op het terrein moeten bijdragen aan de natuur en mogen de natuur niet verstoren."

2). Op het tweede Webinar van de GEM Crailo BV (gemeenschappelijke exploitatiemaatschappij van Gooise Meren, Hilversum en Laren, SNLG) van donderdag 4 februari 2021 buitelden de verantwoordelijke wethouders van Laren (hr.Ton Stam), Gooise Meren (hr.Jorrit Eijbersen) en Hilversum (hr. Arno Scheepers) over elkaar heen in drie aan elkaar gelaste propaganda-filmpjes:

T. Stam (Laren): „Een fantastisch nieuwe woonplek. Een prachtig ensemble, alles schitterend, en fantastisch ecologisch verantwoord midden in het groen”.

J. Eijbersen (Gooise Meren): „Hier wordt wonen gecreëerd, gecombineerd met bedrijven. Biodiversiteit komt hier volledig tot wasdom”.

A. Scheepers (Hilversum): „Ontzettend leuk om dit prachtige project te mogen doen. De ontsluiting is perfect op de A1(...) Hier komt de 'Ecowall' (op zijn Engels uitgesproken in plaats van correct 'ecowal', PB), grenzend aan het Goois Natuurreservaat”.

3). Het Goois Natuurreservaat (GNR) heeft onderzoek laten doen door de Universiteit Wageningen (WenR): “Natuurbrug Laarderhoogt en woningbouw op Crailo-Zuid. Programma van eisen voor woningbouw nabij de natuurbrug vanuit ecologisch perspectief”. Rapport nr. 2799, Wageningen Environmental Research, maart 2017 (rapport gratis te downloaden van <http://dx.doi.org/10.18174/411468> of op www.wur.nl/environmmmdntal-research (ga naar 'Wageningen Environmental Research' in de grijze balk onderaan). Wageningen Environmental Research verstrekt geen gedrukte exemplaren van rapporten. SNLG werd op 5 februari 2021 geattendeerd op dit rapport door GNR. **Ten onrechte is dit rapport niet opgenomen in de bijlagen bij de Regels van het Ontwerp bestemmingsplan Buurtschap Crailo. Het kwam de gemeenten en de GEM Crailo niet goed uit! Het was “non-welcome information”.**

4). Door dit rapport van maart 2017 was reeds ten tijde van het GEM-webinar van 4 februari 2021 aan de wethouders bekend, dat aan de eisen, die vanuit de wetenschap van de ecologie aan de omgeving van de Natuurbrug dienen te worden gesteld, niet werd voldaan door de inmiddels gewijzigde opvattingen binnen de GEM Crailo. Aan de eisen om de natuurbrug effectief te laten functioneren was reeds op 4 februari 2021 niet meer voldaan. Er werd op 4 februari een “spel opgevoerd” door de wethouders en de GEM Crailo om de burgerij maar te doen geloven, dat er sprake was van een ecologisch verantwoord project. **Zogenaamd was het, „ een buurtschap”, maar in werkelijkheid een nieuwe stad in wat tot nu toe een stiltegebied is te midden van en aansluitend op NNN-gebied en gelegen pal naast de Natuurbrug Laarderhoogt.**

5). De Natuurbrug Laarderhoogt kan volgens het rapport van de WenR van maart 2017 alleen maar effectief zijn als natuurverbinding, **als deze brug wordt afgeschermd van de nieuwe stadswijk door een extra barrière aan te brengen tussen deze nieuwe stad en de natuurbrug.** Om die reden was „ een robuuste, hoge, begroeide wal langs de grens met de natuurbrug nodig” (zie pg.23 van het WenR-rapport). Verder werd geadviseerd, dat woonbebouwing moet worden tegengegaan rond een natuurbrug. Een afstand van 500 meter aan weerszijden van een natuurbrug is optimaal. Dat kon in Crailo niet. Op pg. 14, figuur 3.1, en op pg. 16 in paragraaf 3.5 van het WenR-rapport wordt een afstand van 150 meter vanaf de teen van de brug de minimaal in acht te nemen afstand genoemd.

Aan geen van deze twee minimale eisen voor de functionaliteit van de natuurbrug wordt voldaan. Het komt economisch niet uit. Eisen vanuit de ecologie worden hier om economische redenen weggemasseerd. De oorspronkelijk in de 'Regels' en in de 'Toelichting op het Ontwerp bestemmingsplan' nog gehanteerde eisen van robuustheid bleken op 4 februari 2021 te zijn verdampt.

6). In de Regels bij het Ontwerp bestemmingsplan wordt in artikel 7.2.1. uitgegaan van een maximale hoogte van de ecowal van vijf meter als "*afdoende bescherming*" voor de Natuurbrug. Op pg. 67 van de 72 overigens niet-doorgenummerde pagina's van de Toelichting bij het plan staat het volgende vermeld:

„Gemengd-Ecowal

De bestemming Gemengd-Ecowal ziet op de realisatie van een ecowal. Primair is de functie van de ecowal het fysieke afschermen van de natuur voor licht, geluid en betreding door mens en huisdier. De hoogte van de Ecowal is maximaal 5 meter. Uit onderzoek blijkt dat binnen de hoogte een afdoende bescherming realiseerbaar is. Om mensen toch de mogelijkheid te bieden de natuurverbinding te zien is een uitkijktoren van maximaal 15 meter mogelijk. Hoofdzakelijk zal de Ecowal een grondwal zijn waarin restmaterialen uit het gebied worden verwerkt, op een beperkt aantal locaties wordt voorzien in gebouwen (ook met de maximale bouwhoogte van 5 meter) waarbinnen bedrijven geschikt voor functiemenging zich kunnen vestigen. Om het fysiek afschermen van de natuur voor licht, geluid en betreding door mens en huisdier te borgen dient deze afschermende functie voorafgaand aan het in gebruik nemen van de bedrijven en woningen in het gebied Op Zuid (= Larens grondgebied, SNLG) te worden gerealiseerd. Hiervoor is een voorwaardelijke verplichting Ecowal opgenomen die regelt dat eerst de Ecowal wordt gerealiseerd."

Terwijl in deze toelichting verzuimd wordt zich rekenschap te geven van de afschermende werking van een ecowal voor de natuur ook met betrekking tot de factor geurhinder van mens en huisdier (hond) voor de zeer geurgevoelige Das (*Meles meles*), die verstoord wordt door de geur van mens en hond, wordt de functionaliteit van de natuurbrug hier ook ondermijnd door het idee van een uitkijktoren van 15 meter hoog vanaf de ecowal naar de natuurbrug. Daarmee wordt de afschermende werking van de ecowal direct weggenomen. Zie de zienswijze van de SNLG op pg. 93 naar aanleiding van het Stedenbouwkundig- en Landschapsplan van de GEM Crailo BV van december 2019 en de visualisatie van het uitkijkpunt op pg.104 en 105 van dit Stedenbouwkundig plan: „*Dat uitkijkpunt zal de beschermende functie van de Ecowal tegen negatieve invloed van de aanwezigheid van mensen (geluid, zichthinder, geurhinder, lichthinder 's nachts) door filmende en fotograferende personen, of mensen die elkaar daar ontmoeten, of daar „een feestje bouwen” etc. voor de natuurbrug ernstig ondermijnen.*”

7). Op het Webinar van 4 februari 2021 werd evenwel in weerwil van art.7.2.1 van de Regels en van pg.67/72 van de Toelichting over de Ecowal uitgelegd door mevr. E. Vlaswinkel van de GEM Crailo BV aan de hand van het Beeldkwaliteitsplan:

„ De ecowal wordt een lage muur (dus geen begroeide en hoge grondwal, SNLG), opgebouwd uit al het materiaal (= puin, SNLG) uit het gebied”.

De bebouwing met huizen en bedrijven (ook ingebouwd in de ecowal, SNLG) komt op minder dan de minimum afstand van 150 meter te staan vanaf de teen van de natuurbrug. Zulks werd vernomen van het GNR op 5 februari 2021 de dag na het webinar in gesprek met P. Bogaers. Beide afspraken

werden geschonden door de GEM Crailo BV richting GNR. Geen vijf meter hoge robuuste begroeide grondwal en schending door bouwwerken van de minimum afstand van 150 meter tot de teen van de natuurbrug.

8). Het GNR heeft drie hectare op Crailo Zuid (Larens grondgebied) toegewezen gekregen in het kader van de natuurcompensatie vanwege een verlies van zes hectare hoogwaardige natuur (een bos van 180 jaar oude eiken en beuken bij het landgoed Monnikenberg) door de aanleg van de HOV-lijn bij Anna's Hoeve en Monnikenberg ten zuidoosten van Hilversum; NNN-gebied.

GNR had op 5 februari 2021 al uitgelegd aan de SNLG in oprichting, dat de GEM Crailo BV aan GNR in feite alleen een functie wilde toebedelen die niets met natuurbeheer te maken heeft, maar alles met tuinaanleg. De functionaliteit van de Natuurbrug Laarderhoogt was niet in veilige handen bij de GEM Crailo BV. Ook op de beeldvormende vergadering van de gemeenteraad van Laren op dinsdag 18 mei 2021, de dag later gevolgd door de bijeenkomsten van resp. de raden van Gooise Meren en Hilversum, heeft de GEM Crailo verklaard, dat de ecowal 3,5 meter hoog wordt in plaats van de benodigde 5 meter hoge en begroeide grondwal uit artikel 7.2.1. van de Regels. De GEM deelde mee, „dat wanneer de ecowal hoger wordt, dat er dan meer grondoppervlak nodig is. Hoe hoger men de ecowal bouwt, hoe breder de basis van de ecowal moet zijn”, aldus de GEM op 18 mei in Laren.

Hoe dit zich verdraagt met artikel 11 (Natuur) van de Regels, waarbij het gaat om gronden die bestemd zijn voor „*duurzame instandhouding van natuurgebieden*” kan de GEM niet uitleggen.

Uit het Stedenbouwkundig en Landschapsplan van december 2019 van de GEM is duidelijk en ook uit het MER-rapport van ARCADIS van 1 december 2020 (pg. 18/204), dat dit Ontwerp bestemmingsplan “een zeer negatief effect heeft op de soortbescherming van wettelijk beschermde diersoorten”.

In de zienswijze van de SNLG van 23 februari 2021 is verder duidelijk gemaakt, dat het plan gekenmerkt wordt door het streven naar onmogelijk te realiseren natuur. Eerst werd er nog gesproken over het natuurdoeltype „vochtige heide”. Dit bleek al onmogelijk volgens het MER-rapport van 1 december 2020. Vervolgens werd die gedachte ingeruild voor de gedachte aan „heischrale graslanden”. Ook daarvan kon worden aangetoond, dat ook die gedachte berust op een ecologisch onmogelijk te realiseren vegetatie in Crailo vanwege de decennia al bestaande stikstofbemesting uit de lucht door menselijke toedoen, internationaal, nationaal en lokaal.

In het Ontwerp bestemmingsplan wordt gesproken over het kenmerkende “*illusielandschap*” van het Gooi, en over ook het „*Coulisse landschap*” met zijn visuele, afscherpende werking van menselijke bedrijvigheid door het vele groen in het plangebied, waardoor gebouwen uit het zicht staan. Het stedenbouwkundig en landschappelijk plan van december 2019 spreekt over “*de Groene Mantel*” van het plangebied als „*het kapitaal van Crailo*”. Door te spreken over het creëren van onmogelijk te realiseren vegetaties en vestiging hiervan in Crailo van reeds sinds vele decennia uitgestorven plantensoorten in Nederland, c.q. het Gooi (zie de tweede brief van de SNLG van 3 maart 2021), is er sprake van het najagen van een fata morgana. Bovendien stelt de GEM Crailo BV in het webinar van 4 februari 2021, sprekend over “*Speelruimte voor de jeugd*” het volgende:

„Van de 40 hectare van het plangebied blijft 25 hectare openbaar gebied. Daar wordt veel mogelijk voor recreatie en spel”.

Met andere woorden: de gedachte aan het behoud van natuur in combinatie met tegelijkertijd betreding en spel van deze openbare ruimte is onmogelijk. Zie als voorbeeld de trapvelden bij het Kamrad in Hilversum. Zie de effecten van betreding en het uitlaten van (loslopende) honden in de terreingedeelten van de Bussumerheide aan de rand van Bussum-Zuid in het hekvrije gedeelte: graspoepveldjes zijn het onlosmakelijke gevolg.

Ook op pagina 12/72 van de Toelichting op het plan over "Doorwerking Buurtschap Crailo" is een onmogelijke tekst opgenomen: „ *Er wordt gestuurd op behoud van unieke landschappelijke (natuur) en cultuurhistorische waarden. Ten aanzien van de landschappelijke waarden mag de groenstructuur zo min mogelijk wijken voor de planontwikkeling*”.

Er wordt de gemeenteraden van de drie gemeenten evenwel een rad voor ogen gedraaid, dat niets te maken heeft met het "Rad van Crailo en zijn twaalf ambities".

In het najaar van 2020 is op basis van een kapvergunning van de gemeente Laren van 8 september 2020 (WABO 2020-0660) aan de provincie Noord-Holland (die optrad ten behoeve van het GNR) de Groene Mantel van het plangebied "Op Zuid" (grondgebied Laren) langs het Gebed zonder End (= Nieuw Crailoseweg) weggekapt. En zo ook tegen de klok in naar de Natuurbrug Laarderhoogt. Het coulisse(n) landschap is daardoor **volledig ontmanteld**. Toestemming was gegeven tot het kappen van 500 bomen. Er is echter een veelvoud aan bomen omvergehaald. Bosvorming zal 60-80 jaar duren voor er zich weer een groene muur in dit gebied heeft gevormd.

9). Het GNR wordt door de SNLG volop gesteund in zijn zienswijze. Terecht weigert het GNR „ voor de lieve vrede" een rol op zich te nemen als "tuinman" voor de GEM Crailo BV. Terecht eist het GNR dat het GNR het aan het GNR toebedeelde landschap en de aan te leggen wegen en paden in het plangebied, waaronder de te creëren "Nieuwe Laan van Crailo" kan beheren als : "natuur", overeenkomstig artikel 11 van de Regels en niet als groenvoorziening als onderdeel van de stad.

Het Ontwerp bestemmingsplan vergroot niet de biologische diversiteit en doet daar ernstige afbreuk aan. Zie de definitiebepaling van artikel 2 van biologische diversiteit in het Verdrag inzake de Biologische Diversiteit van Rio de Janeiro uit 1992, waaraan Nederland is gebonden. Zie het boek "*Bescherming van Biodiversiteit, een weerbarstige uitdaging*", 2020, J. van der Straaten e.a. (ISBN978-94-92576-28-6, Uitgever Pictures Publishers, Woudrichem, 312 pp.)

Ook de voorkeursvariant C van het Ontwerp bestemmingsplan Crailo 2021 heeft een ernstig-nadelige invloed op de soortbescherming van alle levende wilde bosdieren.

Het plan zal leiden tot massale recreatie van de minimaal 1200 bewoners in deze nieuwe stad, waarbij de voorgestane natuurbouw zal resulteren in honden-uitlaatplaatsen, tevens bedoeld als plekken voor sport en spel en recreatie. Met een robuuste ecologisch hoogwaardige natuur heeft zulks niets te maken en dit in weerwil van de andersluidende propaganda van de drie wethouders en de GEM Crailo BV.

10). Aan de eisen van de MER-commissie tot het stellen van duidelijk te controleren en te monitoren doelen bij dit plan is niet voldaan. Zie ook de kritiek van de Commissie voor de milieueffectrapportage in het Toetsingsadvies van 16 maart 2021 op het Mer-rapport van 1 december 2020. Die kritiek is door de drie gemeenten en de GEM Crailo BV niet weerlegd.

Met conclusie: gepersisteerd wordt bij de zienswijze van de SNLG. Het is beter ten halve te keren dan ten hele te dwalen”, aldus de tekst, uitgesproken op **19 mei 2021**.

(3) Nabeschouwing naar aanleiding van de discussie in de raad van Gooise Meren op 19 mei 2021 over de bijdrage van de SNLG tussen de raadsleden en de wethouder J. Eijbersen, mede naar aanleiding van vragen van diverse raadsleden over ook andere aspecten van het plan.

Dhr. Kwekkeboom, lid van de raad, vroeg de wethouder om commentaar op het betoog van dhr. Bogaers. Wethouder Eijbersen meende dit betoog te kunnen pareren met een onbeargumenteerde mededeling: „Volgens mij wordt er in alle opzichten voldaan aan de eisen van de ecowal inclusief de hoogte zoals gesteld door het GNR. De ecowal dient de energieopwekking en er is sprake van een zorgvuldige vormgeving”.

In repliek stelde de heer Kwekkeboom: „Dit antwoord is te kort door de bocht. Dhr. Bogaers heeft zijn betoog met veel details en data naar voren gebracht.. Dit grote verschil van mening van de wethouder en wat Bogaers zegt kan leiden tot procedures!”

Dhr. Kwekkeboom werd vervolgens bijgevallen door het lid dhr. Kahlman (PvdA): „Bogaers heeft gelijk. Er is veel gekapt! Dit is te zien, als je er langs fietst. Hebben we afgesproken dat er een groenstrook zou worden behouden?”

Het antwoord van wethouder Eijbersen luidde: „De hoogte van de ecowal is bepaald op basis van licht en geluid. Een range is opgenomen tot 5 meter hoog. Ik verwijs naar het antwoord op de zienswijze van de SNLG. Er is een keurig antwoord gegeven op de zienswijze van de SNLG.

De bomen die gekapt zijn, staan op het terreingedeelte, dat in eigendom is van het GNR. Als GEM Crailo BV en Gooise Meren hebben we daar geen bemoeienis mee gehad”.

Commentaar SNLG:

3.1 Ondeugdelijke beantwoording door wethouder Eijbersen

Behalve de uitnodiging per e-mail van de gemeente Gooise Meren aan de SNLG van **3 mei 2021** om deel te nemen aan de beeldvormende vergadering van **19 mei 2021** heeft de SNLG geen enkel schrijven van de gemeente Gooise Meren en/of van de GEM Crailo BV ontvangen.

Zoals zo vaak in het debat op 19 mei 2021 tussen de raad en de wethouder Eijbersen bleek de wethouder bij herhaling zich te beroepen op zijn gebrek aan kennis van het dossier. Zo noemde hij zich „*maar een eenvoudige wethouder*”, die geen overzicht had van bij voorbeeld het totale bebouwde oppervlak en de verdeling daarvan van 15000 m2 voor bedrijfsruimte. Telkenmale wendde dhr. Eijbersen zich tot voor het publiek niet zichtbare ambtelijke ondersteuning en tot dhr. J. Nieuwenhuizen, directeur van de GEM Crailo BV. De wethouder kende het dossier zelf niet. Een van zijn uitvluchten was: “*als ik lieg, hoop ik te worden gecorrigeerd door de ambtelijke ondersteuning*”, daarbij met zijn armen zwaaiend. Dhr. Nieuwenhuizen werd door dhr. Eijbersen aangeduid als „de professional”. Hier wreekt zich andermaal het uit handen geven van dergelijke bestemmingsplantrajecten aan commerciële, privaatrechtelijke derden.

Dat dhr. Eijbersen er maar een slag naar deed bij zijn stelling dat er “*een keurige weerlegging was van de zienswijze van de SNLG*” bleek ook bij kennisname door de SNLG van het op **20 mei 2021** ter

beschikking gekomen papier „*versie 2.0 Besluitvormingstraject Crailo – Bestemmingsplan – Beeldkwaliteitsplan 2021*” en wel uit de daarin opgenomen **voetnoot nr. 1** bij **week 20 van 2021** over „*Beeldvorming / commissie individuele gemeenteraden(voetnoot 1) (spreekrecht derden conform lokale afspraken)*”, waarbij verwezen wordt naar Laren (Dinsdag 18 mei 2021), Hilversum (woensdag 19 mei 2021), Gooise Meren (woensdag 19 mei 2021).

Voetnoot nr. 1 van 19 mei 2021 houdt in: „*De zienswijzen en de inbreng van omwonenden/belanghebbenden tijdens het bestuurlijk besluitvormingsproces zullen tussen de drie gemeenten worden uitgewisseld (aan elkaar worden doorgezonden)*”. Dus na 19 mei 2021.

Het valt niet te verwachten dat tussentijds - zonder over en weer op de hoogte te zijn als drie gemeenten onderling van ingediende zienswijzen - er een tussentijds antwoord komt op welke zienswijze dan ook. **Nogmaals: de SNLG heeft geen enkele inhoudelijke reactie gekregen op elk van haar drie brieven. Enige beantwoording door de drie gemeenten aan de Commissie voor de milieueffectrapportage op haar Toetsingsadvies van 16 maart 2021 is aan de SNLG onbekend.** Dit verdraagt zich niet met de vereiste behoorlijke bestuurlijke voorbereiding van een besluit.

In het debat met de raad werd duidelijk, dat wethouder Eijbersen maandelijks overleg heeft met het bestuur van de Kopersvereniging Anne Franklaan en dat er in dit informele overleg al toezeggingen zijn gedaan door de wethouder, waarvan de kopersvereniging zich dan verbijstert **bij brief van 11 mei 2021** afvraagt, hoe al die toezeggingen worden gewaarborgd in het definitieve Bestemmingsplan. Waarom de wethouder meent dergelijke contacten aan te mogen gaan, buiten elk wettelijk kader, valt niet te begrijpen. **Waarom is er wel overleg met de kopersvereniging en waarom is er dan geen contact met andere indieners van zienswijzen? Dit wijst op bestuurlijke willekeur.** Overigens signaleert de kopersvereniging “voortdurend wisselende opvattingen” binnen de GEM over bouwhoogten, aantallen gebouwen, vorm van daken (plat of schuin) en bebouwingsoppervlakken. Het is naar opvatting van de SNLG bestuurlijk volstrekt ondoorzichtig, wat er hier wordt bekookstoofd.

Let op: Ook in het Politiek Gesprek van **19 mei 2021** van Gooise Meren was duidelijk, hoe weinig rechtszekerheid het Ontwerp bestemmingsplan biedt. Zo deelde dir. J. Nieuwenhuizen van de GEM Crailo BV mee: „*Het is mogelijk dat er ontwikkelingen komen, waardoor er meer dan 590 woningen komen*” om daarna te verklaren: „*wij tornen niet aan het uitgangspunt van 590 woningen en 5 ha. bedrijfsterrein*”.

Zonder onderbouwing gaf de wethouder Eijbersen in strijd met de feiten de uitsmijter: „*We hebben een heel solide plan.*”

3.2 Grote zorg over de desastreuze stand van zaken in het natuurbehoud door Nederland

Echter:

In een tijd van grote zorg over de instandhouding van de natuur internationaal, nationaal en regionaal en lokaal is de opstelling van de gemeente Gooise Meren en van de GEM Crailo BV verbijsterend. Zie onder meer de publicatie door het CBS van **19 mei 2021, Monitor Brede Welvaart & Sustainable Development Goals 2021'** (=SDG's, SNLG):

Nederland scoort van alle EU-lidstaten het slechtst bij het in stand houden van de bossen. Het

overschot aan stikstof per hectare landbouwgrond is het hoogste van alle 19 EU-lidstaten. Ook neemt het aantal diersoorten in het water en op het land de laatste jaren af.

Zie in dit verband de Kamerbrief van 19 mei 2021: Kamerbrief over Monitor Brede Welvaart en SDG's 2021 en de Vijfde Nationale SDG rapportage 'Nederland Ontwikkelt Duurzaam' van Minister Van 't Wout en minister Kaag aan de Tweede Kamer.

Citaat: „Uit SDG 15 (leven op land en biodiversiteit) blijkt dat Nederland nog altijd onderaan staat op de EU- ranglijst. Qua stikstofoverschot (het deel van de stikstof dat niet door landbouwgewassen wordt opgenomen maar uitspoelt naar bodem en grond- en oppervlaktewater) scoort Nederland ook het slechtst van de EU-landen. (...)”.

3.3 Over woningnood en natuurbehoud

De SNLG stelt zich op het standpunt dat er sprake is van een grote woningnood in Nederland, waarbij de huizenprijzen onacceptabel zijn en niet op te brengen voor de gemiddelde burger. Ook nu geldt evenals in de jaren 1963-1966 de zienswijze van het ministerie van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid met als bouwminister drs. P.C.W.M. Bogaers: “Woningnood: volksvijand nr. 1”. Hij wist in die jaren met de hulp van zijn departement en door het mobiliseren van aannemers en producenten van prefab woningen de woningnood te keren en een bouwproductie te realiseren van 125.000 woningen per jaar, waarbij natuur en landschap werden gespaard (het Groene Hart) en er gebouwd werd in het nieuwe land, waarbij betaalbare huisvesting voor de armste bewoners van ons land beschikbaar kwam.

Dat sociale élan van voortvarendheid en prudentie wordt node gemist in het Ontwerp bestemmingsplan Crailo. De natuur is in tegenstelling tot de propaganda van dit plan niet leidend, maar lijdend. Er zijn evenwel alternatieven beschikbaar door in ook het Gooi leegstaande woonruimte boven winkelpanden, en leegstaande kantoren om te zetten in woningen. Ook door in het Kazernegebied van het plan Crailo Zuid te overwegen de militaire bebouwing te vervangen door nieuwbouw. En door in het centrum van de gemeente plannen te ontwikkelen waarbij aangeknoopt kan worden bij projecten zoals “Project Little –C”, Coolsingel Rotterdam (NRC, 6 mei 2021: „Hier stopt de woongekte”). **Nederland verdient beter dan oplossingen te zoeken die meer problemen opleveren voor de natuur, zoals hier in het plangebied Crailo.**

Aan de oplossing van de woningnood in het Gooi levert dit plan geen bijdrage, nu iedereen uit Nederland daar welkom is, zoals op het Webinar van 4 februari 2021 werd bericht door de GEM Crailo BV. Er zijn geen selectiecriteria. Dit verdraagt zich al niet met voorrangsregels voor sociale woningen.

Kortom dit plan is in al zijn aspecten ondoordacht en een potpourri, waarbij niemand verantwoordelijk is voor de functionaliteit van de natuurbrug Laarderhoogt, en met elkaar strijdige doelen op één hoop worden gegooid, kortom: „Gruwelstad het Gooi”.

3.4 Sceptis bij de gemeente Blaricum

Terwijl de gemeente Blaricum niet behoort tot de GEM Crailo BV, heeft de gemeente Blaricum wel belang bij de ontwikkelingen op Crailo Zuid. Via een Wob-verzoek van mr. P. Bogaers van 24 maart 2021 werden er 14 stukken ontvangen bij Wob-besluit van B&W van Blaricum van 19 april 2021, zaaknummer Z21001483, 57 pg.'s. In de brief van B&W Blaricum aan B&W van Laren van 9 februari 2021 over het bestemmingsplan Buurtschap Crailo waarschuwt B&W Blaricum, „dat het Buurtschap Crailo voornamelijk ontsloten zal worden via het grondgebied van Blaricum.”

In de brief wordt voorts aandacht gevraagd voor de volgende twee prangende punten:

„ Verkeer

Het bestemmingsplan maakt het onder meer mogelijk om ongeveer 600 woningen toe te voegen en een aantal hectaren bedrijvigheid. Een dergelijke ontwikkeling kent een verkeersaantrekkende werking. In de toelichting van het plan – en ook in het daaraan ten grondslag liggende onderzoek- is naar onze mening niet voldoende duidelijk wat de effecten zijn voor de bestaande infrastructuur. U geeft in het plan aan dat u gekozen heeft voor een duurzaam mobiliteitsconcept dat wij onderschrijven, maar dit geldt vooral voor het plangebied zelf. Het realiseren van de woningen en bedrijven levert ook buiten het plangebied meer verkeersbewegingen op en zal het bestaande wegennet extra belasten. Dit wordt zo beoordeeld in de planMER. Wij geven u mee in de toelichting van het plan wat uitgebreider in te gaan op de verkeersafwikkeling want wij begrepen dat u hiervoor al oplossingen heeft gevonden. En wij blijven daarover graag met u in gesprek.

Parkeren

In het plan wordt vooral voor wat betreft het plangebied zelf verwezen naar het realiseren van weinig parkeerplaatsen en stimuleren van het gebruik van andere vervoersmogelijkheden. Wij zijn van mening dat dit een goede ambitie is en zijn benieuwd hoe dit uitpakt. We hebben in ons overleg al aangegeven dat dit een uitdaging zal worden en we hopen dat deze ambities ook waargemaakt kunnen worden. (...) Op onderdelen zal dit een uitdaging worden. We hopen dat het lukt om dit ook waar te maken. (...)”.

NB: Deze kritische vragen van de gemeente Blaricum van 9 februari 2021 worden eveneens aan de orde gesteld door de Commissie voor de milieueffectrapportage in het Toetsingsadvies van 16 maart 2021. Zie 3.5

3.5 Ernstige vragen van de Commissie voor de milieueffectrapportage in het Toetsingsadvies van 16 maart 2021

In de derde brief van de SNLG van 22 maart 2021 is het Toetsingsadvies van de Commissie voor de milieueffectrapportage nader besproken. Die brief wordt hier integraal geciteerd:

Hierbij zend ik namens de SNLG het op 16 maart gepubliceerde „Toetsingsadvies over het milieueffectrapport” van de Commissie voor de milieueffectrapportage van **16 maart 2021**, „ Ontwikkeling Buurtschap Crailo”, ook te vinden via URL www.commissiemer.nl, projectnummer 3379 in te vullen in het zoekvlak.

Het is volgens de SNLG een uiterst kritische beoordeling door de Commissie voor de milieueffectrapportage van het MER-rapport van 1 december 2020 van ARCADIS.

Twee belangrijke punten van aandacht uit de zienswijze van de SNLG van 23 februari 2021 (met daarin de vermelding van de dassenburcht op 220 meter afstand van het plangebied Crailo) en uit de tweede brief van 2 maart 2021 (over in Nederland ((vrijwel dan wel geheel)) uitgestorven plantensoorten als doelsoorten in Crailo) zijn door de Commissie heel goed begrepen. Overigens gaan de adviezen van de Commissie in totaliteit zo ver, dat betwijfeld mag worden, of het Ontwerp bestemmingsplan Buurtschap Crailo ca. 2021 ooit zal worden aanvaard.

Zie het volgende volledige citaat van pagina 4 e.v. uit het advies van 16 maart 2021 waarbij wordt verzocht om een aanvullend MER-rapport en om monitoring. Tekstgedeelten die pregnant zijn, zijn door de SNLG vetgedrukt en/of onderstreept:

„soorten

Het MER geeft helder en correct aan dat de ontwikkeling van Crailo sterk negatieve gevolgen heeft voor beschermde soorten zoals vleermuizen en vogels. Het is overigens denkbaar, dat het voornemen ook negatieve gevolgen kan hebben op het leefgebied van de das (5). Deze negatieve gevolgen kunnen volgens het MER verminderd/voorkomen worden door het terugbrengen van verblijfplaatsen van vleermuizen, door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren, door afsluiten van natuur, of verlichting te beperken in het plangebied. Wat ontbreekt is inzicht in aard, omvang en beoogde realisatie van maatregelen die beogen de gunstige staat van instandhouding te behouden van soorten waarvoor het voornemen leidt tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Als gevolg hiervan maakt het MER niet inzichtelijk of de bestemmingsplannen uitvoerbaar zijn.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in de aard, omvang en de beoogde realisatie van maatregelen gericht op behoud van de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten met een negatief effect, zodat inzicht ontstaat in de uitvoerbaarheid van de bestemmingsplannen

Mobiliteit

Een belangrijke ambitie voor Crailo is ontwikkeling op basis van duurzame mobiliteit. Dat betekent onder meer dat autogebruik wordt beperkt en dat elektrisch rijden, ontwikkeling van mobiliteitshubs, verlaging van parkeernormen, deelautoconcept en snelfietsroutes actief worden bevorderd. Dit is beschreven in het Mobiliteitsplan Crailo (2020) en opgenomen in het MER en de ontwerp-bestemmingsplannen. De Commissie signaleert dat dit een hoge ambitie is, zeker gezien de geografische ligging van het gebied, de directe aansluiting op de A1, de afstand tot de bovenwijksevoorzieningen en de afwezigheid van hooqwaardig openbaar vervoer. Ook de gefaseerde uitvoering speelt een rol bij slagen van de mobiliteitsambitie.

De Commissie adviseert om de verschillen tussen de eigen ambitie, de gemeentelijke parkeernorm, en de CROW-norm te duiden. Hiermee wordt inzicht verkregen in de omvang van de ambitie en de eventuele problemen wanneer de eigen ambitie voor parkeren niet of slechts gedeeltelijk wordt behaald. Hoe kan bijvoorbeeld extra parkeerruimte gerealiseerd worden zonder het stedenbouwkundig plan geweld aan te doen? Ga daarbij ook in op de fasering: voor de eerste bewoners is een volledig deelautoconcept wellicht nog niet rendabel, waarbij tegelijkertijd parkeren in de bouwfase nog geen probleem is.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, inzicht te geven in mogelijke omvang van het probleem als de ambitie voor autobezit niet of slechts gedeeltelijk wordt gehaald.

Monitoringsplan

Het MER beschrijft een monitoringsplan voor meerdere onderwerpen. De Commissie onderschrijft het belang hiervan. Hierna geeft ze aanvullende adviezen voor twee onderwerpen.

Autoparkeren in plangebied

Het MER laat onvoldoende zien hoe eventuele parkeerproblemen in het plangebied opgelost kunnen worden als er méér auto's gebruikt worden dan waar in het mobiliteitsplan vanuit is gegaan. De locatie van Crailo is immers goed bereikbaar voor de auto, er komt geen hoogwaardige openbaarvervoersverbinding en er zijn weinig voorzieningen in het gebied waardoor bewoners dus relatief meer zullen moeten reizen. Zeker voor de eerste bewoners zal autogebruik aantrekkelijk zijn. In de monitor zullen de parkeerproblemen met deze rekenmethode pas opvallen als de hogere traditionele norm overschreden wordt, waardoor maatregelen misschien te laat ingezet worden.

Daarnaast adviseert de Commissie om de monitoring aan te vullen op de ambitieuze doelstelling voor parkeren. Op die manier kunnen de colleges van B&W tijdig signaleren of de eigen doelen gehaald worden en maatregelen achter de hand in zetten.

(Nieuwe) natuur

Voor ecologie en biodiversiteit streven de drie gemeenten **het hoogste ambitieniveau** uit het Rad van Crailo na. Tegelijkertijd moet het voor bewoners en gebruikers mogelijk worden om in deze natuur te recreëren. Dit kan ertoe leiden dat, ten opzichte van de natuurbeheermaatregelen uit het achtergrondrapport (6), aanvullend beheer nodig is om beide ambities met elkaar te verenigen.

De Commissie heeft vernomen dat voor de nieuwe natuur te zijner tijd een beheerplan wordt opgesteld. Zij beveelt aan om in dit beheerplan nadrukkelijk in te gaan op het spanningsveld tussen gewenste recreatie en geambieerde natuurkwaliteit in het nieuwe natuurgebied en aan de hand daarvan zo nodig aanvullende maatregelen te formuleren. Dit is van belang om aan de hand van uitkomsten van monitoring van de ontwikkelingen van de (nieuwe) natuur in Crailo zo nodig het beheer bij te kunnen sturen."

In zwart omrand kader:

„De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan de besluitvorming over de bestemmingsplannen, om een monitoringsplan op stellen en maatregelen achter de hand te beschrijven voor mogelijke parkeerproblemen en mogelijke toenemende druk op natuur in het gebied."

Uit de hierna gevolgde aandachtspunten is duidelijk, dat de Commissie volstrekt ontevreden is over het MER-rapport. In feite is er geen gevolg gegeven aan het eerdere advies van de Commissie over de reikwijdte van het toen nog op te stellen MER-rapport.

„Aandachtspunten toegankelijkheid MER

Tot slot geeft de Commissie nog enkele aandachtspunten mee om de toegankelijkheid van het MER te vergroten.

Samenvatting energie en duurzaamheid

Energie is een belangrijke ambitie voor Crailo: "De energievraag wordt naar een minimum beperkt, de energie die nodig is (zowel woningen, bedrijven als de elektrische mobiliteit) wordt lokaal op een duurzame manier opgewekt en uitgewisseld" (pagina 50, MER). De wijk wordt aardgasvrij ontwikkeld en er is een Energievisie Crailo (7) opgesteld. Uit deze visie blijkt dat individuele warmtepompen per woning of (woon)gebouw en zonnepanelen de meest duurzame oplossing is voor Crailo. Dit moet gecombineerd worden met zeer goede isolatie en warmteterugwinning. In het MER (pagina 82) is echter geconcludeerd dat de collectieve inzet (8) van warmtepompen en zonnepanelen op woning- en bedrijfsniveau het meest effectief zijn. Het is onduidelijk hoe de warmtevoorziening en zonnepanelen in de modellen zijn verwerkt.

Door het ontbreken van een overzicht en scherp onderscheid tussen de modellen, is het op dit moment niet duidelijk welke keuzes worden gemaakt en is ook niet helder of de gemaakte keuze voor het 'aangepaste model C' onderbouwd wordt door de achterliggende studies.

De Commissie geeft als aandachtspunt mee om in het MER duidelijk te maken welke oplossingen in de verschillende modellen zijn opgenomen en wat de bijbehorende milieueffecten zijn.

Milieueffecten lucht, geur en geluid

In het MER zijn drie modellen (A, B en C) uitgewerkt met een variatie in aantal/type woningen en omvang/categorieën bedrijvigheid. Daarmee zijn de 'hoeken van het speelveld' voldoende verkend.

De effecten kunnen echter systematischer uitgewerkt worden en overzichtelijk in beeld gebracht worden in het MER. De Commissie beveelt aan om de effecten systematisch per thema en per situatie in beeld te brengen, zodat ook voor bestuurders en belanghebbenden op een toegankelijke manier helder is welke kwaliteit van de leefomgeving te verwachten is. Onderscheid voor een systematische effectbeschouwing van lucht, geur en geluid de volgende drie situaties

- effecten binnenplannen aangezien er sprake is van de realisatie van bedrijvigheid en gevoelige bestemmingen binnen het plan;
- effecten voornemen (plan) op omgeving.
- effecten omgeving op voornemen (plan);"

Voetnoten onderaan pagina 4:

2 Het Memo AERIUS-berekeningen gebiedsontwikkeling Crailo heeft het over de 'autonome situatie'.

3 Daarnaast is geen rekening gehouden met stikstofdepositie verder dan vijf kilometer van de weg en is de materiaalinzet in de aanlegfase onvoldoende onderbouwd. De Commissie beveelt aan de meest actuele versie van het model te gebruiken bij berekeningen.

4 Pagina 8 van rapport Gebiedsontwikkeling Crailo, Onderzoek luchtkwaliteit, 3 december 2020, Arcadis.

5 De zienswijze van SNLG geeft aan dat dat zich op ca 220 m van het plangebied een verblijfplaats van de das bevindt.

Voetnoot pagina 5:

6 Tauw: Biodiversiteit op Crailo, 2019.

Voetnoten pg.6:

7 Door Merosch, 2019.

8 Het is onduidelijk wat bedoeld wordt met de combinatie van termen 'collectieve inzet... op woning- en bedrijfsniveau'. Collectieve inzet suggereert het concept van model C (collectief warmtenet met warmtepompen en WKO), maar de optie uit model B (individuele warmtepompen) heeft de voorkeur. Deze terminologie komt niet uit de Energievisie."

Tot zover dit commentaar door de SNLG op het advies van 16 maart 2021 van de Mer-Commissie.

Als **tweede bijlage bij dit schrijven van 22 maart 2021** worden hierbij twintig aandachtspunten uit de zienswijze van de SNLG van 23 februari 2021 meegezonden, die alle van ingrijpende aard zijn en die door de raden van de drie gemeenten in hun besluitvorming dienen te worden betrokken. Verdergaande, ernstige zorgen worden naast de door de Commissie aangerode milieu overwegingen naar voren gebracht die niet in het Advies van 16 maart 2021 van de Mer-commissie zijn verdisconteerd", aldus deze **derde hier volledig geciteerde brief van de SNLG aan de raden en Colleges van B&W van de drie gemeenten e.a. van 22 maart 2021.**

De SNLG legt deze 20 aandachtspunten in deze vierde brief van 24 mei 2021 hieronder integraal nogmaals over. Uw dringende aandacht wordt hiervoor gevraagd:

Een selectie van twintig aandachtspunten uit de Zienswijze van de SNLG van 23 februari 2021 en de vervolgbrief van de SNLG van 2 maart 2021 als samenvatting van de geconstateerde hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden in het Ontwerp bestemmingsplan Buurtschap Crailo ca. 2021.

- I. Ter inzage legging niet correct uitgevoerd. Onjuiste aankondiging van het plan

Het projectbureau GEM Crailo BV heeft het Ontwerp bestemmingsplan op niet bevoegde wijze gepubliceerd door niet te vermelden, dat een zienswijze kan worden ingediend in schriftelijke vorm. Door in haar publicatie geen postadres en geen e-mailadres van de drie gemeenteraden te noemen van de drie van belang zijnde gemeenten (Gooise Meren, Hilversum en Laren) werden burgers niet correct geïnformeerd over hun rechten om hun opvattingen over het ontwerpplan kenbaar te maken. Inbreuk is gemaakt op artikel 11 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie.

II. Hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. Bestuurlijke misleiding en bedrog: het plan is onaanvaardbaar

Het Ontwerp bestemmingsplan Crailo ca. van 14 januari 2021 voldoet niet aan de eis van de positieve overtuigingskracht. De onderdelen van het Ontwerpplan worden gekenmerkt door onacceptabele „hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden”. Het betreft allereerst de zogenoemde Regels (58 pagina's). Ten tweede gaat het om de Toelichting op het plan. Dat is een niet doorgenummerd stuk van handmatig doorgenummerd 72 pagina's. Belangrijk is ten derde het Stedenbouwkundig en Landschappelijk Plan van december 2019 van onder meer ARCADIS. Ten vierde gaat het om het Milieueffectrapport van ARCADIS van 1 december 2020 (204 pagina's met aan het einde daarin vervlochten, weer opnieuw en anders doorgenummerde stukken. De samenvatting van het MER-rapport komt niet overeen met de inhoud van het rapport. Er is sprake van een zodanige vorm van bestuurlijke misleiding en bedrog, dat deze documentatie niet kan leiden tot een aanvaardbaar bestemmingsplan.

III. Strijd van het plan met Algemene bepalingen van behoorlijk bestuur (Awb)

Zowel biologisch/ecologisch, als bestuurlijk- juridisch is dit plan in strijd met fundamentele algemene beginselen van behoorlijk bestuur uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Zie artikel 2.4 Awb (eis van onbevooroordeeldheid: Lid 1: „Het bestuursorgaan vervult zijn taak zonder vooringenomenheid”; en Lid 2: „Het bestuursorgaan waakt ertegen dat tot het bestuursorgaan behorende of daarvoor werkende personen die een persoonlijk belang bij een besluit hebben, de besluitvorming beïnvloeden” .
Zie verder artikel 3:4 Awb (het evenredigheidsbeginsel, redelijkheid, proportionaliteit: Lid 1: „Het bestuursorgaan weegt de rechtstreeks bij het besluit betrokken belangen af, voor zover niet uit een wettelijk voorschrift of uit de aard van de uit te oefenen bevoegdheid een beperking voortvloeit”; Lid 2: „De voor een of meer belanghebbenden nadelige gevolgen van een besluit mogen niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen”), en zie de artikelen 3: 46 en 3:47 Awb (zorgvuldige en waarheidsgetrouwe voorbereiding en volledige motivering van een besluit).

Het plan voldoet niet aan de eis van rechtszekerheid vanwege alle hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden.

IV. Strijd met de adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage

Niet is voldaan aan de adviezen van de Commissie voor de milieueffectrapportage van 26 juni 2019. De gestelde doelen ter zake van natuurbehoud en „biodiversiteit” en duurzaamheid zijn niet toetsbaar en voor zover inzichtelijk geformuleerd in strijd met diverse vermeldingen in de opeenvolgende bestanddelen van dit plan. Het innerlijk tegenstrijdige MER-rapport geeft geen ruimte tot toelating van dit plan. Bij alle gehanteerde modellen A, B en C, en alle alternatieven is er ernstige tot zeer ernstige schade voor de natuur. De voorgestane natuurbouw (heischrale graslanden, het inbreiden van heide en heischrale graslanden in de stedelijke bebouwing) verdraagt zich niet met de milieumomstandigheden en de te verwachten betredingsdruk en dynamiek en bemesting door bewoners en hun huisdieren in de toekomst.

De samenvatting van het MER-rapport dient volgens de Commissie een goede en nauwkeurige en getrouwe samenvatting te zijn, die de belangrijkste bevindingen van het rapport zelf direct aan de lezer duidelijk maakt. Echter de belangrijkste bevinding uit het rapport op pagina 176/ en 177/204 ontbreekt in de samenvatting van het MER-rapport (zie de zienswijze in paragraaf 3.4.5.2 op pg. 94 e.v., pg. 97 onder punt 10, nl. „dat elk van de drie getoetste modellen zeer negatief scoort op soortbescherming voor vleeuwtanden. Het voornemen om het gebied in te richten voor wonen en werken leidt daarnaast ook tot een negatief (-) of een zeer negatief effect (-) op andere beschermde soorten. (...) Er zijn geen maatregelen die een positief effect hebben op de eindscore.(...)” In de samenvatting van het MER-rapport is dit in zijn tegendeel weggeschreven en verdraaid op pg. 18/204:

„De locatie Crailo vormt een cruciale schakel tussen de gebieden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ten zuiden en ten noorden van de A1. Een belangrijk element daarbij is de recent gerealiseerde Natuurbrug Laarderhoogt over de A1, direct ten zuiden van de locatie Crailo. Het functioneren daarvan krijgt een impuls doordat de zuidoostelijke flank van de locatie Crailo bij de natuurzone wordt betrokken. In de huidige situatie staat hier bebouwing en is het terrein afgeschermd met hekwerken. Een deel van het bestaande bos zal een meer open karakter krijgen en door het verdwijnen van de hekken

wordt het gebied veel beter toegankelijk voor dieren. Deze ontwikkeling is onderdeel van alle drie de modellen en wordt positief beoordeeld (score +). Daarnaast zal bij alle drie de modellen sprake zijn van verstoring van (vogel) soorten in het NNN door geluid, licht en optische verstoring. De verstoring is bij Model A het minst (score -) en bij model B het sterkst (score -), model C neemt een tussenpositie in (score -/-).

Voor wat de betreft de soortbescherming is de score voor alle drie de modellen zeer negatief (score -) omdat in alle drie de modellen verblijfplaatsen aangetast worden van beschermde soorten zoals vleermuizen.

In het verlengde van de beoordeling van duurzaamheid (doelbereik, zie hierna), scoort model A positief tot zeer positief vanuit biodiversiteit (score +/+++), model C positief (score +) en model B negatief (score -).

De „samenvatting“ is geen samenvatting, maar een verdichtsel van onwaarheden, waarbij de steller verdwaald is in het stuikgewas van eigen denkbeelden.

In de samenvatting heeft het „verdwijnen van bos“ geen negatieve invloed op alle in het bos levende diersoorten (inclusief vleermuizen), of zoals op pg. 176/204 wèl werd benadrukt:

„Het voornemen om het gebied in te richten voor wonen en werken leidt daarnaast ook tot een negatief effect (-) of een zeer negatief effect (-) op „andere“ beschermde soorten.“, dus ook naast het negatieve effect op vleermuissoorten, op alle andere diersoorten in het bos, zoals ook bosvogels etc.

Het MER-rapport van 1 december 2020 is geschreven door ARCADIS, dat nota bene zelf de opsteller is van de Regels en van de Toelichting van het Ontwerp bestemmingsplan. Dit is onverantwoord. Hier geldt de waarschuwing in het gezegde: **„De slager keurt zijn eigen vlees“**.

Onwelkome informatie is, zoals in de zienswijze op meerdere plaatsen genoemd, weggedrukt in de bijlagen en verspreid te vinden in diverse rapporten.

Het MER-rapport en de toelichting zijn toegeschreven op het kennelijke doel: het aanvaarden door de gemeenteraden van dit Ontwerp bestemmingsplan.

V. Geen consistentie van bestuurlijk beleid

Opvallend is dat diverse eerdere besluiten en beleidsvoornemens van de Provincie Noord-Holland met voeten zijn getreden met dit Ontwerp bestemmingsplan. Kennelijk met opzet zijn deze eerdere rapporten en nota's, hoe ook genaamd, niet opgenomen in de bijlagen bij het Ontwerp, c.q. de regels etc. (Zie hierover in de zienswijze paragraaf 3.1)

VI. Onomkeerbare en vernietigende ingrepen in de bossen van het plangebied zijn doorgevoerd in het najaar van 2020, nog voor het MER-rapport van 1 december 2020 en nog voor de ter inzage legging van het Ontwerp bestemmingsplan van 14 januari 2021

Opvallend is voorts dat na het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage van 26 juni 2019 – nog voor de ter inzage legging van 14 januari 2021, laat staan besluitvorming, die wordt verwacht „rond de zomer van 2021“ – er ingrijpende veranderingen en onomkeerbare en vernietigende ingrepen in de bossen van het plangebied zijn doorgevoerd in het najaar van 2020.

VII. Vernietiging van karakteristieke landschapselementen (wezenlijke kenmerken en waarden), waaronder de Groene Mantel rondom het plangebied Crailo in het najaar van 2020 door de GEM Crailo BV en door GNR in het plangebied

Karakteristieke landschapselementen (wezenlijke kenmerken en waarden), waaronder de Groene Mantel rondom het plangebied Crailo zijn in het najaar van 2020 vernietigd en letterlijk op de schop genomen. De visuele bosafscheiding van dit gebied is fundamenteel kapot gemaakt in het gebied ten zuiden van het Gebed zonder End, richting NW-ZO), en ook langs het toegangspad naar de Natuurbrug Laarderhoogt (richting ZW-NO). **De Groene Mantel wordt door de GEM Crailo BV „het kapitaal van Crailo“ genoemd. Ondertussen wordt deze afgebroken en bedreigd met nog meer destructie.**

Er is met dit beoogde plan wezenlijke schade nu reeds toegebracht aan de eerdere wezenlijke kenmerken en waarden van het plangebied zonder de beoordeling van de Commissie voor de milieueffectrapportage af te wachten.

- VIII. Grote schade aan de natuur in de omgeving door de bouw van ca. 590 woningen en de komst van permanente aanwezigheid van minimaal zo'n 1200 bewoners, auto's, huisdieren
- IX. De functionaliteit, het nut van de Natuurbrug Laarderhoogt wordt ondermijnd. Geen nieuwe natuur in het Plangebied is mogelijk door betredingsdruk van mensen en hun huisdieren (honden en katten) en door stikstofmestgift uit de lucht

Daarenboven is er in het plan geen rekening gehouden met de grote schade die de bouw van uiteindelijk 590 woningen (door uitbreiding van het zogenaamde model C - uiteindelijk bestempeld tot „voorkeursmodel” - van aanvankelijk 500 naar 590 woningen) en de dan blijvende negatieve beïnvloeding van de stedelijke bevolking binnen het plangebied en de daarbuiten gelegen NNN-gebieden van het Goois Natuurreservaat, annex de Natuurbrug.

Het uiteindelijke, uit het ongerijmde getoverde, aantal van 590 woningen komt overeen met het maximum van 600 woningen, afkomstig uit het volgens de Toelichting op het Ontwerp bestemmingsplan „meest milieu en natuur onvriendelijke” model B.

Na de voltooiing van deze bouw van 590 woningen in het plangebied zullen de bewoners (waarvan het aantal bij een gemiddelde woonbezetting van gesteld twee personen per woning, wat een onderschatting is, uitkomend op zo'n 1200 personen) met hun belasting, waaronder betredingsdruk grote schade toebrengen aan de beoogde, „in stand te houden “ ‘natuur’ ”, en aan de te „creëren ‘natuur’ ” in het plangebied zelf, alsmede in de omringende NNN-gebieden van het GNR, ook met hun huisdieren, (loslopende) honden en katten. In het MER-rapport van 1 december 2020 wordt daar met geen woord aandacht aan besteed. Ook niet aan de stikstofbelasting vanwege de uitwerpselen en urineproductie van hun huisdieren in dit gebied en de verontrusting op de „natuur” die deze huisdieren met zich meebrengen. Aan dat alles is ten onrechte niet gedacht.

- X. Wél hoogbouw op Crailo, weggestopt als niet gedefinieerde „Bebouwingsaccenten” (letterlijk „Landmarks” qua schaal en maatvoering) tot 18 meter hoog in plaats van in het Gooi in het buitengebied maximaal toegestane hoogte van 15 meter: visuele hinder voor dieren en bezoekers in de omringende natuurgebieden. Verdere afbraak van natuur en natuurbeleving
- XI. Verjagen van de Manege Gooi- en Eemland voor gehandicapten door contra-wettelijke inperking van de geurcontour rond dit bedrijf door uit te gaan van het paardenverblijf in plaats van de erfgrans van het bedrijfsterrein
- XII. Gebed zonder End bij de nieuwe stad binnenkort geasfalteerd en verlicht en ingericht als toegangsweg tot de stad Crailo
- XIII. Gebed zonder End ten onrechte aangeduid als „bomenlaan” in plaats van zandweg te midden van houtsingels en bossen aan weerszijden. Dit is het begin van het einde van de sinds 1840 bestaande zandweg. Een nieuwe autoweg tussen de A1 en Hilversum is het gevolg. De natuur is niet leidend, maar lijdend
- XIV. In Nederland en het Gooi sinds lang uitgestorven plantensoorten worden opgevoerd in het project Crailo als planten voor te creëren vennen, vochtige heiden en poelen in de nieuwe stad Crailo (zie tweede aanvullende brief SNLG van 2 maart 2021 in aanvulling op de Zienswijze van 23 februari 2021) Dergelijke plannen zijn zoals in bijlagen bij dit plan verstopt terug is te vinden, al onmogelijk verklaard, maar de illusie om er toch mee door te gaan wordt met het Ontwerp bestemmingsplan in stand gelaten.
- XV. Gepromoveerd wordt door de drie gemeenten dat het gaat om de vergroting van „biodiversiteit”. In de bijlage bij het MER-rapport wordt dit al tot een onmogelijkheid verklaard. Biodiversiteit wordt daar weg gedefinieerd als „het planten van appelbomen en van bramenstruiken”.

- XVI. De door de GEM Crailo BV namens de drie gemeenten in het Ontwerp bestemmingsplan Crailo opgenomen „Ecowal” wordt een kermisattractie van 3.5 meter hoog met daarbovenop een modernistische uitkijktoren op de Natuurbrug Laarderhoogt in plaats van een robuuste vijf meter hoge en begroeide natuurlijke afscherming van de Natuurbrug Laarderhoogt
- XVII. Geen rekening is gehouden met de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming om vogels en in de natuur in het wild levende zoogdieren het bestaan onmogelijk te maken en hun fysieke leefomgeving te verstoren, te vernielen of te vernietigen.
Naar de mening van de zeer nabij Crailo wonende Dassenclan is niet gevraagd. Vleermuizen moeten maar verkassen volgens de gemeenten.
- XVIII. Geen aandacht in het Ontwerp bestemmingsplan Crailo voor extreme droogte van het gebied Crailo en het grote gevaar van bosbrand voor toekomstige bewoners
- XIX. Geen aandacht voor de grote ravage, achtergelaten door het ministerie van Defensie op dit voormalige defensie terrein (Palmkazerne, Oefenterrein, het voormalige AZC-terrein): puinstad, achtergelaten puin, metaal, munitie met als gevolg hoge saneringskosten van dit terrein. Deze saneringskosten worden vervolgens niet verhaald op de veroorzaker, het ministerie van Defensie. Deze kosten worden verdisconteerd in de huurprijzen en verkoopprijzen van woningen op de nieuwe huurders en kopers van woningen op Crailo. Het Ontwerp bestemmingsplan is money-driven.
- XX. Door te bouwen op de centrale heide van het Gooi wordt de waarschuwing van de Centrale Schoonheidscommissie voor het Gooi onder voorzitterschap van de stadsbouwmeester van Hilversum W.M. Dudok uit 1925 in de wind geslagen, nl. geen verdere bebouwing van bossen en heiden, geen villaparken buiten dorpsverband, geen nieuwe verbindingen door nog maagdelijk land etc. De les van het Gooicongres van november 1959 is eveneens vergeten, waar mr. H.P. Gorter sprak van een „city” op de centrale Gooise heide met uitlopers naar Huizen en Blaricum, die hij als schrikbeeld voor zich zag. Door hem genoemd: „Gruwelstad het Gooi”. Op het zelfde congres werd een dergelijke stad door Dudok zelf aangeduid als „een uitdijende vetvlek”. Het voorgestane Bestemmingsplan „Buurtschap” Crailo behelst geen „buurtschap”, een kleine groep van huizen met hun bewoners, maar „een stad, die geen oplossing biedt voor starters uit het Gooi”. Immers volgens de GEM Crailo BV is „iedereen die het kan betalen welkom”. Niet voor de „non-haves”, maar voor „de happy few”.

Leesadvies: Bovenstaande twintig punten zijn een summier samenvatting van meerdere saillante bevindingen in de Zienswijze zelf van 23 februari 2021 en de daarop gevolgde tweede brief van 2 maart 2021 aan de gemeenteraden en aan de Commissie voor de milieueffectrapportage.*

Slotom: Nawoord, verantwoording, conclusie SNLG (uit de zienswijze van 23 februari 2021)

De zienswijze van de SNLG is met de grootst mogelijk zorgvuldigheid tot stand gekomen dankzij de onderlinge samenwerking van de bestuursleden van de stichting. De zienswijze berust niet op „solo-diagnostiek”. Voortdurend is de tekst- in- wording in overleg met elkaar kritisch beschouwd, aangevuld en gecorrigeerd.

Het is een zienswijze die naar het gevoel van de stichting niet kan worden terzijde gelegd.

Ergerlijk is, dat nog vóór de beoordeling van het MER-rapport van 1 december 2020 door de Commissie voor de milieueffectrapportage de GEM Crailo BV en daarmee de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Laren, en het GNR gemeend hebben het „kapitaal van Crailo”, te weten de bossen en de Groene Mantel van het plangebied in het terrein „Op Zuid” ten zuidoosten van het Gebed zonder End richting de Natuurbrug Laarderhoogt te moeten ontmantelen en te vellen.

Ter zake van de conclusies van de Zienswijze van de SNLG dient al hetgeen in de zienswijze naar voren is gebracht, hier als volledig overgenomen en ingelast te worden beschouwd.

De zienswijze is een aanklacht tegen de drie besturen van de drie Gooise gemeenten, die lippendienst hebben bewezen met het Ontwerp bestemmingsplan Buurtschap Crailo ca 2021 aan natuur en landschap.

Aan de **uitgangspunten voor een verantwoorde planontwikkeling in het zelfde plangebied Crailo** in het op **22 februari 2001** op verzoek van de gemeenten Bussum, Hilversum en Laren door het bureau BRO, adviseurs in ruimtelijke ordening, economie en milieu in Vught (rapportnummer 120X00017.00212, uitgebrachte **Masterplan Crailo** **Uitgangspunten voor een verantwoorde planontwikkeling** (16 pagina's) is niet de hand gehouden.

Het **Masterplan** wordt door geen van de ecologische en andere rapporteurs, noch door de GEM Crailo BV in de bijlagen van de Regels, de Toelichting en het Stedenbouwkundig- en Landschapsplan Crailo genoemd. **Ook in 2001 werd er gewaarschuwd voor de onoplosbare tegengestelde belangen.**

In het Voorwoord werd aangeknoopt bij de toen nog bestaande gebruiksfuncties van dit plangebied (AZC, oefenterrein en kazerne):

„De nog resterende militaire functies worden op termijn beëindigd. Een alternatief gebruik dat meer recht doet aan de ruimtelijke en functionele kwaliteiten van het gebied komt niet vanzelf boven drijven, omdat er vanuit diverse belangen claims op Crailo worden gelegd. De tegengestelde wensen spitsen zich voornamelijk toe op natuurontwikkeling tegenover de ontwikkeling van een bedrijventerrein. De tegengestelde belangen lijken niet gemakkelijk tot elkaar gebracht te kunnen worden.”

Werd er in **2001** nog gedacht aan „**bovengronds en ondergronds ruimte gebruik**“, „**waardoor functies met elkaar worden gecombineerd, die in principe strijdig zijn**“, in het Ontwerp bestemmingsplan **2021** bestaat die belangentegenstelling nog onverkort.

Nog immer wordt er bij voorbeeld gedacht aan het combineren van „de Ecowal“ met daarin onder te brengen bedrijven en een combinatie met andere, met natuurversterking strijdige functies, zoals energieproductie, en een „uitkijkpunt op de Natuurbrug Laarderhoogt“. De strijd over het aantal woningen is zogenoemd „beslecht“ „door te kiezen voor het nagenoeg hetzelfde aantal woningen in „het uitgebreide model C“ als in het verworpen, „want meer- milieu- belastende“ model B.

Onacceptabel is de manipulatie in de Samenvatting van het MER-rapport, zoals in de zienswijze is aangetoond over de zeer negatieve effecten van dit plan op de natuurwaarden in het plangebied, bij alle modellen. Er bestaan geen mogelijkheden om deze negatieve effecten op te heffen vanwege de grote druk die in het plangebied wordt uitgeoefend door de bewoners van deze circa 600 woningen en hun huisdieren.

De Commissie voor de milieueffectrapportage had op **26 juni 2019** belangrijke adviezen aan de drie gemeenten gegeven. Hier is evenwel naar de zienswijze van de SNLG niet adequaat mee omgegaan. De „vijf pijlers“ van Crailo en het zogenaamde „Rad van Crailo“ met twaalf aspecten bieden geen houvast voor concrete doelstellingen van dit plan en deze niet- hard geformuleerde, maar vage doelen zijn niet toetsbaar.

Door het streven om met elkaar onverenigbare doelen „te verenigen“ (de kwadratuur van de cirkel) zijn de Planregels en de toelichting en het Stedenbouwkundig- en Landschapsplan gekenmerkt door hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden. Zie de zienswijze. Met dit Ontwerpbestemmingsplan wordt niet voldaan aan de eis van „een goede ruimtelijke ordening“. Het plan is „niet op voorhand uitvoerbaar“.

*** Hoe de zienswijze te verkrijgen?**

De volledige zienswijze (106 pagina's met bijhorende vier bijlagen) is opgenomen op www.SNLG.nl Zo ook een verkorte versie van de zienswijze van 69 pagina's.

Vragen kunnen aan de SNLG worden gestuurd via info@snlg.nl). „, aldus deze tweede bijlage bij het **derde** schrijven van de SNLG aan de gemeenten Gooise Meren, Hilversum en Laren van **22 maart 2021**.

Deze vierde brief van 24 mei 2021 leidt tot de volgende conclusie.

4

SLOT:

Uitdrukkelijk wordt de raden van Gooise Meren, Hilversum en Laren gevraagd hun goedkeuring aan het bestemmingsplan Buurtschap Crailo 2021 te onthouden vanwege

- onacceptabele hiaten, vaagheden, ongerijmde wendingen en tegenstrijdigheden op het niveau van de relevante bijzonderheden;
- het niet vasthouden aan voorwaarden waardoor de functionaliteit van de Natuurbrug Laarderhoogt Iethaal wordt ondermijnd en wordt weggenomen;
- de bedreiging van niet alleen de natuurdoelen op het plangebied zelf, maar door zijn uitstralende werking tevens het ondermijnen van de natuurwaarden en van de fysieke leefomgeving van planten- en diersoorten op het terrein en in de aangrenzende (NNN) natuurgebieden;
- het volledig ontbreken van doorzoekbare kaarten, het niet vastgelegd zijn van concrete bestemmingen per kaartvlak, het ontbreken van eenduidige legenda eenheden in de kaarten (aan elementaire eisen van cartografie te weten binding, beeldvorming en orde wordt ten enenmale niet voldaan);
- het hierdoor en door de tekst en door de wisselende beelden en telkens verschuivende opvattingen van de GEM Crailo BV niet voldoen aan elementaire eisen van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid en rechtsbescherming, het niet-doorzoekbaar zijn van de kaarten, het niet-doorgenummerd zijn van de toelichting bij het plan, de ingebakken onzekerheden in de toekomst en een wijzigingsbevoegdheid bij de drie colleges van Burgemeester en wethouders, waarop de raden geen invloed hebben, en het volledig niet voldoen aan de bevindingen van de Commissie voor de milieueffectrapportage van 16 maart 2021;
- het ontbreken van duidelijk omschreven doelen van dit plan. Deze doelen zijn niet toetsbaar en geven aanleiding tot ambtelijke en bestuurlijke willekeur;
- het in strijd met de wet wegnemen van rechten aan de Manege Gooi- en Eemland door onjuiste opvattingen over de begrenzing van geurcirkels/geurcontouren;
- het in strijd met het belang van de bescherming van natuur, landschap en milieu veroorzaken van ecologisch tegengestelde effecten dan wat er in de propaganda en in de toelichting op het plan en in het stedenbouwkundig- en landschapsplan van de GEM Crailo BV en door de Colleges van B&W is vastgelegd en ook overigens is meegedeeld, waarbij alles in beweging blijft en er niets zeker is waarbij gewijzigde opvattingen niet zijn getoetst of voorgelegd aan de Commissie voor de milieueffectrapportage;
- het niet voldoen aan eisen van goede ruimtelijke ordening;
- het niet op voorhand uitvoerbaar zijn van het plan in het licht van de Wnb en de internationale verdragen en wettelijke eisen ter zake van de bescherming en instandhouding en versterking van natuur, landschap en milieu;
- het plan in strijd is met het beginsel van procedurele rechtvaardigheid;

Gepersisteerd wordt bij de Zienswijze van 23 februari 2021

Bussum (Gooise Meren), maandag 24 mei 2021